การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานตามนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

A Study of Factor Influencing Implementation of Private Vocational Education Strategic Policy

จิดาภา ถิรศิริกุล[1]

[1]อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่าผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายนโยบายทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ ขณะที่ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ปัจจัยด้านทรัพยากรของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปัจจัยด้านองค์การหรือหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านผู้บริหารและผู้กำหนดนโยบาย ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (สังคม การเมือง เศรษฐกิจ) ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายและประชาชนผู้รับบริการ ปัจจัยด้านการประสานงานและความร่วมมือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านการวางแผนงานและการควบคุม และปัจจัยด้านมาตรการในการตรวจตราและประเมินผลมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

คำสำคัญ : นโยบายยุทธศาสตร์ การจัดการอาชีวศึกษาเอกชน การนำนโยบายไปปฏิบัติ

Abstract

This study aimed to present the results of strategic policy toward promoting private education in providing basic education in the type of vocational education and to analyze the factors that influence implementation of aforesaid strategic policy. This study used a qualitative approach.The results showed that performance did not meet the policy objectives in both quantitative and qualitative. While the factors including determining the missions and assignments, the resources of the Office of the Private Education Commission, executives and policy makers, human resources of public implementation agencies, environmental (social, political, economic) factors, coordination and cooperation among relevant public agencies, public relation, planning and controlling, and surveillance measures and evaluation influenced performances of strategic policy toward promoting private education in providing basic education in the type of vocational education.

Keywords : Strategic Policy, Private Vocational Education, Policy Implementation

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์การทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาของเอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการ โดยมีการกำกับ

ติดตาม ประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ และให้รัฐกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน และข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่18 สิงหาคม 2552 ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ได้กำหนดให้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น โดยมีมาตรการหลักสนับสนุน และมาตรการจูงใจทั้งด้านภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ในทุกระดับ/ประเภทให้มากขึ้น ควบคู่กับการสนับสนุนด้านวิชาการ การพัฒนาครูและบุคลากร และ/หรือการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่เป็นธรรมเพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐานและมีความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนรวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกับรัฐ

อย่างไรก็ดีในช่วง พ.ศ.2549-2553 แม้ว่ารัฐจะให้การส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชนหลายประการ ทั้งด้านงบประมาณ วิชาการ บุคลากร และสิทธิประโยชน์อื่นๆ แต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน ก็ยังไม่ขยายตัวเท่าที่ควรและดำเนินการได้ต่ำกว่าเป้าหมายที่ภาครัฐกำหนดไว้เป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ การศึกษาผลการบรรลุเป้าหมายนโยบายยุทธศาสตร์และการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ทั้งในทางวิชาการและการบริหารราชการแผ่นดิน ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อนำเสนอผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลักโดยใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) อาทิ เอกสารราชการ ตำรา บทความ วารสาร งานวิจัย สื่ออิเลคทรอนิคส์ กฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสังเกตจากการลงพื้นที่ภาคสนาม และการสนทนากลุ่ม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ประกอบด้วย บุคลากรเจ้าหน้าที่รัฐผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนโยบายการศึกษา กล่าวคือ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา ในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้บริหารและอดีตผู้บริหารในหน่วยราชการดังกล่าว (เลขาธิการ รองเลขาธิการ ผู้อำนวยการสำนัก) โดยจะดำเนินการสัมภาษณ์จำนวน 10 คน และการสนทนากลุ่มจำนวน 7 คน และกลุ่มที่สองประกอบด้วย บุคลากรภาคสถาบันการศึกษาเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 10 คนจากทั่วประเทศ และการสนทนากลุ่มจำนวน 10 คน โดยพิจารณาจากการเป็นผู้บริหารของสมาคมโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) โดยมีการทบทวนวรรณกรรมหรือการตรวจสอบแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพและนำมาใช้เป็นกรอบในการออกแบบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบกึ่งโครงสร้างและผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการลงพื้นที่ สังเกต บันทึกภาคสนาม สัมภาษณ์ ถ่ายภาพ การถอดเทปการ สัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม และการถอดเทปการสนทนากลุ่ม มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ร่วมกับการใช้หลักการตีความ (interpretive analysis) และมีการประมวลผลข้อมูลโดยจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นของการศึกษาที่กำหนดและเชื่อมโยงประเด็นต่างๆ ในเชิงเหตุผล ทั้งนี้จะสังเคราะห์ร่วมกับเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

และนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาเป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล (สุภางค์ จันทวานิช, 2546 : 131-133)

สรุปผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549 และนโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชนของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในช่วงระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549-2553 พบว่า การนำนโยบายสู่การปฏิบัติในภาพรวมไม่เป็นไปตามเป้าหมายนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา กล่าวคือ แม้ว่าผลการดำเนินการเมื่อพิจารณาจากข้อมูลสถิติของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ในปีพ.ศ.2549 เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ.2548 ในอัตราร้อยละ7.5 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามแผนพัฒนาการศึกษาเอกชน ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งระบุให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 2ต่อปี

อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาการบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ระบุในแผน และแผนยุทธศาสตร์อื่นๆ ซึ่งประกอบด้วย แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2549-2552 แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 - 2559 และข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) จากข้อมูลสถิติของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด กล่าวคือ ในปีพ.ศ.2551 เป้าหมายนโยบายของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2549 -2552 ระบุให้ สัดส่วนนักเรียน เอกชน:รัฐ เป็น 30:70 ในปีการศึกษา 2551 โดยนักเรียนแต่ละระดับ แต่ละประเภท (อาชีวศึกษา) เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี

ในขณะที่เป้าหมายนโยบายของแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระบุให้สัดส่วนผู้เรียนภาคเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 และสัดส่วนผู้เรียนภาคเอกชนประเภทอาชีวศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 42 ผลในการดำเนินการ ปรากฏว่า ในภาพรวมของสัดส่วนนักเรียนเอกชน : รัฐ (ทั้งระดับสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) เป็น 21:79 ในปีการศึกษา2551 นอกจากนั้นในปีพ.ศ.2552 และ 2553 เป้าหมายนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 - 2559 วางเป้าหมายสัดส่วนผู้เรียนระหว่างรัฐ:เอกชน เป็น 65:35 ในปีพ.ศ.2559 โดยเมื่อคิดเป็นสัดส่วนในแต่ละปี ในปีพ.ศ.2552 และ 2553 ควรมีสัดส่วนคิดเป็น 31.5:68.5 และ 32:68 ตามลำดับ และแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ.2552-2555) ของกระทรวงศึกษาธิการ สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น โดยมีสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา : สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น 50:50 ในปี2555 โดยเมื่อคิดเป็นสัดส่วนในแต่ละปี ในปีพ.ศ.2552 และ 2553 ควรมีสัดส่วนคิดเป็น 47:53 และ 48:52 ตามลำดับ ขณะที่แผนการศึกษาแห่งชาติฯ ระบุให้ สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา : สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น 60:40 ในปี2559 โดยเมื่อคิดเป็นสัดส่วนในแต่ละปี ในปีพ.ศ.2552 และ 2553 ควรมีสัดส่วนคิดเป็น 53:47 และ 54:46 ตามลำดับ ขณะที่เป้าหมายนโยบายของ ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) วางเป้าหมาย สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา:สามัญศึกษาเป็น 60:40 ในปีพ.ศ.2561 โดยเมื่อคิดเป็นสัดส่วนในแต่ละปี ในปีพ.ศ.2552 และ 2553 ควรมีสัดส่วนคิดเป็น 51:49 และ 52:48 ตามลำดับ ผลในการดำเนินการ ปรากฏว่าในภาพรวมของสัดส่วนนักเรียนเอกชน:รัฐ (ทั้งระดับสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) เป็น 22:78 ในปีการศึกษา 2552 และ เป็น 20:80 ในปีการศึกษา 2553 โดยสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา:สามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น 39:61 ในปีการศึกษา 2552 และเป็น 44:56 ในปีการศึกษา 2553

ขณะที่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษารอบที่สอง โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาร้อยละของโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาที่ได้รับการรับรองต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 80 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายนโยบายที่ระบุไว้ใน แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (พ.ศ.2552-2555) ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบมาตรฐานอาชีวศึกษา (V-NET) ผลคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษามีระดับที่

ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มในแต่ละรายวิชา ยกเว้นในรายวิชาสมรรถนะวิชาชีพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

2. ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินนโยบาย ตามตัวแบบของ วรเดช จันทรศร (2554) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลัก 12 ปัจจัย มีอิทธิพลต่อผลในการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 **ปัจจัยด้านนโยบาย** เมื่อพิจารณาในประเด็นความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาจะพบว่า มีความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายยุทธศาสตร์ฯ กล่าวคือ มีการระบุเป้าหมายในเชิงปริมาณ อาทิ การกำหนดสัดส่วนเป้าหมายของผู้เรียนประเภทอาชีวศึกษา:ผู้เรียนประเภทสามัญศึกษา และสัดส่วนเป้าหมายของผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐ:ผู้เรียนในสถานศึกษาเอกชน และเป้าหมายในเชิงคุณภาพ อาทิ นักเรียนประเภทอาชีวศึกษามีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนด ครูและผู้อำนวยการโรงเรียนในระบบมีใบประกอบวิชาชีพ เป็นต้น ขณะที่เมื่อพิจารณาความชัดเจนของการกำหนดตัวชี้วัดของการบรรลุผลสำเร็จ จะเห็นได้ว่ามีการกำหนดตัวชี้วัดการบรรลุผลสำเร็จที่ชัดเจนในปีเป้าหมาย อาทิ การกำหนดตัวเลขสัดส่วนเป้าหมายของผู้เรียนประเภทอาชีวศึกษา:ผู้เรียนประเภทสามัญศึกษาในปีพ.ศ.2561 เป็น 60:40 นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาเนื้อหาสาระนโยบายมีความสอดคล้องระหว่างนโยบายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ประกอบด้วย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549 และนโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และมีความสอดคล้องระหว่างนโยบายกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายคือ โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา กล่าวคือ สาระของนโยบายต่างมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาใน 5 ด้าน คือ การบริหารจัดการที่มีความเป็นอิสระ การส่งเสริมด้านวิชาการ การส่งเสริมด้านบุคลากร การส่งเสริมด้านการเงิน การส่งเสริมด้านสิทธิประโยชน์ รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงบทบาทของรัฐในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาในหลายประการ กล่าวคือ รัฐปรับลดบทบาทการจัดการ

ศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา รัฐปรับบทบาทในการกำกับดูแล นโยบาย แผนมาตรฐาน การนิเทศติดตาม ประเมินผล การศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา การประสานและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการพัฒนาต้นแบบยกย่องขยายผล สถานศึกษาและบุคลากรของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา การที่สาระนโยบายต่างๆมีลักษณะที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันจึงส่งผลเชิงบวกต่อผล การดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

2.2 ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ในการพิจารณาปัจจัย ด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานมีประเด็นที่พึงพิจารณา 2 ประเด็น ประกอบด้วย ความชัดเจนในอำนาจหน้าที่และขั้นตอนการปฏิบัติงานในการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ จะเห็นได้ว่า หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ สำนัก บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แต่อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553) มาตรา 38 และ พระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 มาตรา 15 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุน สถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่ การศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาด้วยเหตุนี้ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงมีลักษณะที่ โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน โดยมีกลุ่มงานโรงเรียนอาชีวศึกษา ทำหน้าที่ในการรับผิดชอบงานด้าน อาชีวศึกษาโดยตรงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และประสานร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในเขตภูมิภาคทั่วประเทศ อยู่ภายใต้ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) เนื่องจากในปี พ.ศ.2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีการประกาศ แบ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2553

ในประเด็นความสอดคล้องของกิจกรรมโครงการกับเป้าหมายวัตถุประสงค์ของ นโยบายหลักจะเห็นได้ว่าตามแผนปฏิบัติราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2550-2551 แผนปฏิบัติราชการ 4 ปีในช่วงพ.ศ.2552-2555 และ Roadmap การขับเคลื่อนนโยบาย

การพัฒนาการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2553-2554 มีการกำหนดเป้าหมายกิจกรรมโครงการในลักษณะที่สอดคล้องกัน และสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษากล่าวคือ มีการกำหนดกิจกรรมโครงการเพื่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาในลักษณะต่างๆโดยเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในภาพรวม อาทิ นโยบายเรียนฟรี 12 ปี และนโยบายเรียนฟรี 15 ปี การส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา (Education Hub) เป็นต้นซึ่งนำไปสู่การตอบสนองวัตถุประสงค์นโยบายการศึกษาของชาติในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมีคุณภาพ

2.3 **ปัจจัยด้านทรัพยากร** โครงสร้างงบประมาณในช่วง พ.ศ.2549-2553 ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 งบประมาณรายจ่ายประจำปีในช่วง พ.ศ.2549-2553 **หน่วย :** ล้านบาท

รายการ	ปีพ.ศ.2549	ปีพ.ศ.2550	ปีพ.ศ.2551	ปีพ.ศ.2552	ปีพ.ศ.2553
งบบุคลากร	89(0.75%)	96.5(0.67%)	96.8(0.63%)	106.4(0.62%)	297.7(1.08%)
งบดำเนินการ	38.7(0.33%)	50.7(0.35%)	62.8(0.41%)	63.3(0.37%)	95.4(0.34%)
งบอุดหนุน	11,781.4	14,211	15,189.7	17,126.1	27,292.9
	(98.93%)	(98.97%)	(98.96%)	(99%)	(98.58%)
รวม	**11,909.2**	**14,358.3**	**15,349.4**	**17,296**	**27,686.1**
อื่นๆ	606*	600*	-	-	574.9**

ที่มา : สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

หมายเหตุ: * งบประมาณสมทบให้กองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน

** งบประมาณตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง(SP2) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

(%) แสดงร้อยละเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับโดยไม่รวมงบอื่นๆ

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าโครงสร้างงบประมาณส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 98 เป็นงบอุดหนุนซึ่งเป็นการจัดสรรให้กับโรงเรียนเอกชนทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา ขณะที่งบประมาณดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 0.3 เท่านั้น ลักษณะของโครงสร้างงบประมาณดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินการของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม

การศึกษาเอกชนในฐานะหน่วยงานหลักในการนำนโยบายยุทธศาสตร์ฯ ไปปฏิบัติทั้งในแง่ของความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ ความเหมาะสมในเชิงปริมาณและคุณภาพรวมทั้งความถี่ในการดำเนินกิจกรรมโครงการในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในด้านต่างๆ อย่างไรก็ดีแม้ว่าในปี พ.ศ.2553 มีการปรับเพิ่มทรัพยากรทางการเงินอย่างมากจากแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง แต่งบประมาณดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นการอัดฉีดงบประมาณเฉพาะปีและเป็นไปตามนโยบายรัฐบาลในขณะนั้นคือรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงอาจทำให้ขาดความต่อเนื่องหากมีการเปลี่ยนรัฐบาลชุดใหม่ ด้วยเหตุนี้ ความไม่เพียงพอของทรัพยากรการเงินของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

2.4 **ปัจจัยด้านองค์การ/หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ** จะเห็นได้ว่า ลักษณะโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตรา 14 กำหนดให้ มีสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างและรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ขณะที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 24 กำหนดให้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการอาจแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักอำนวยการ หรือ สำนัก หรือ สำนักบริหารงาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักหรือสำนักบริหารงาน มีผู้อำนวยการสำนัก หรือ ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบปฏิบัติราชการด้วยเหตุนี้ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจึงมีฐานะเป็นสำนักบริหารงานภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีกลุ่มงานโรงเรียนอาชีวศึกษารับผิดชอบงานด้านโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในสังกัด การบริหารจัดการของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะต้องขึ้นต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและมีผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จะปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนโดยลักษณะ อำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ

โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 อาทิ การรับผิดชอบงานธุรกิจ และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนการเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนต่อคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ ประกันคุณภาพ การวิจัย และ พัฒนาเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาเอกชน การดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาเอกชนตามมาตรการที่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด การเป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลทะเบียนกลางการศึกษาเอกชน การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน เป็นต้น ด้วยลักษณะโครงสร้างอำนาจดังกล่าว สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงมีความเป็นอิสระในบริหารจัดการและขนาดของหน่วยงานที่ด้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 กำหนดให้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ต่อโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ โดยเป็นส่วนราชการที่มีฐานะในระดับสำนักงาน มีอำนาจในการบริหารจัดการได้อย่างเป็นอิสระโดยขึ้นตรงต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนอกจากนั้นผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีลำดับชั้นในตำแหน่งการบริหารที่ต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมสภาวะดังกล่าวย่อมส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาโดยเฉพาะในด้านความเป็นอิสระและอำนาจของผู้บริหารหน่วยงานในการประสานหรือขอความร่วมมือในการดำเนินนโยบายภายในระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ

2.5 **ปัจจัยด้านผู้บริหารและผู้กำหนดนโยบาย** ในประเด็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร พบว่า ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนปฏิบัติราชการแทน เพื่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงเรียน พ.ศ.2550 จะเห็นได้ว่าด้วยสถานะเชิงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการ

ส่งเสริมการศึกษาเอกชนและผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทำให้เป็นอุปสรรคในการผลักดัน การดำเนินการนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทอาชีวศึกษาได้อย่างเต็มที่ในภาพรวมของการผลักดันเพื่อความร่วมมือเป็นเอกภาพในการดำเนินการของทุกส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ และในประเด็นระดับการสนับสนุนของผู้บริหารและผู้กำหนดนโยบาย ซึ่งประกอบด้วย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นได้ว่าเมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินการที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายของนโยบายยุทธศาสตร์ฯอาจสรุปได้ว่า ระดับการสนับสนุนของผู้บริหารในหน่วยราชการอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่อยู่ในระดับที่นำไปสู่ผลสำเร็จในการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาโดยการส่งเสริมสนับสนุนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างการยอมรับและเอกภาพในการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์ฯ ของทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.6 **ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน** เมื่อพิจารณาในประเด็นความเพียงพอของจำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากรในสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในช่วงพ.ศ. 2549-2553 จะเห็นได้ว่า สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีบุคลากรในปีงบประมาณ 2549-2553 ทั้งสิ้น 327 คน 303 คน 295 คน 318 คน และ 1,147 คนตามลำดับ โดยในปีงบประมาณ 2553 มีบุคลากร 1,147 คน ประกอบด้วย บุคลากรในส่วนกลาง 257 คน และในภูมิภาค 890 คนซึ่งเป็นบุคลากรสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดและอำเภอ ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยบุคลากรในกลุ่มงานโรงเรียนอาชีวศึกษาของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีจำนวนเพียง 27 คนเท่านั้น ความไม่เพียงพอของบุคลากรของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านอาชีวศึกษาจึงเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการนำนโยบายยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ ในขณะที่เมื่อพิจารณาบุคลากรใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในส่วนภูมิภาค มีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจและความสามารถของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในด้านอาชีวศึกษา และทิศทางในการตอบสนองต่อนโยบายของผู้ปฏิบัติงาน

ของ สพป. เนื่องจาก สพป. เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีภารกิจหลักในด้านการกำกับดูแลประเภทสามัญศึกษา ขณะที่ การกำกับดูแลอาชีวศึกษาเอกชนมีลักษณะที่เปรียบได้กับงานฝากตามกฎหมาย (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550) ด้วยเหตุดังกล่าว ลักษณะของปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวย่อมส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

2.7 **ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม** มีลักษณะที่สภาพแวดล้อมทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากนโยบายรัฐบาลในช่วง พ.ศ.2549-2553 ที่ให้ความสำคัญกับการอาชีวศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา สภาพเศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ดังจะเห็นได้จาก การเติบโตของเศรษฐกิจและเทคโนโลยีซึ่งส่งผลต่อความต้องการแรงงานมีฝีมือประเภทอาชีวศึกษา (กรมการจัดหางาน, 2553) มีลักษณะที่ส่งเสริมการขับเคลื่อนเพื่อการบรรลุเป้าหมายนโยบายยุทธศาสตร์ฯ ขณะที่ สภาพแวดล้อมทางสังคม สังคมไทย การตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อส่วนหนึ่งมาจากการสนับสนุนของผู้ปกครอง การตัดสินใจที่จะเลือกศึกษาด้านอาชีวศึกษา จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ปกครองเป็นแรงผลักดันที่สำคัญนอกเหนือจากการตัดสินใจของผู้เรียนเอง (วันฉัตร ทิพย์มาศ, 2555) ดังนั้น การที่ผู้เรียนและผู้ปกครองมีทัศนคติในทิศทางที่เป็นลบต่อการอาชีวศึกษาและต่อผู้เรียนอาชีวศึกษาจึงเป็นเหตุปัจจัยที่สำคัญที่ผลักดันให้นักเรียนและผู้ปกครองตัดสินใจที่จะไม่เลือกศึกษาต่อในด้านอาชีวศึกษา (สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์, 2549) จึงกล่าวได้ว่า ทัศนคติและค่านิยมเชิงลบทั้งต่อการอาชีวศึกษาและผู้เรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนเพื่อการบรรลุเป้าหมายนโยบายยุทธศาสตร์ฯ

2.8 **ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายและประชาชนผู้รับบริการ** ในประเด็นด้านทัศนคติที่มีต่อนโยบายพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษามีทัศนคติในการสนับสนุนนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาแต่อย่างไรก็ดี ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายแต่ยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน ทำให้การตอบสนองนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแม้ว่าจะเป็นไปในทิศทางที่สนับสนุนและยอมรับในการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์ฯ แต่มีระดับการตอบสนองต่อนโยบายแตกต่างกัน อาทิ การขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษี และกองทุนสนับสนุนต่างๆ เป็นต้น ลักษณะของปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายและประชาชนผู้รับบริการดังกล่าวมีผลเชิงบวกต่อการดำเนินนโยบาย

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความร่วมมือในการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์ฯ

2.9 **ปัจจัยด้านการประสานงานและความร่วมมือ** ในประเด็นระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาในการประสานเกี่ยวกับการผลิตกำลังคน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และในด้านระดับการประสานงานระหว่างหน่วยงานดังสะท้อนให้เห็นได้จากการขาดเอกภาพในการดำเนินการรับนักศึกษาของแต่ละหน่วยงานซึ่งมีลักษณะที่ต่างก็รับนักศึกษาโดยไม่คำนึงถึงการบรรลุสัดส่วนเป้าหมายตามนโยบายยุทธศาสตร์ฯ แต่ประการใด ส่งผลให้สัดส่วนผู้เรียนประเภทอาชีวศึกษายังต่ำกว่าเป้าหมายและน้อยกว่าผู้เรียนประเภทสามัญศึกษาอย่างมากกล่าวคือ สัดส่วนผู้เรียนตามผลการปฏิบัติงานในปี พ.ศ.2553 คิดเป็น 37.7:62.3 ขณะที่สัดส่วนเป้าหมายในปี พ.ศ.2561 คิดเป็นร้อยละ 60:40 ความแตกต่างดังกล่าวย่อมแสดงถึงแนวโน้มการเบี่ยงเบนออกจากสัดส่วนเป้าหมายที่ตั้งไว้หรืออีกนัยหนึ่งคือแนวโน้มที่จะไม่บรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในปีเป้าหมาย ในขณะที่เมื่อพิจารณาการประสานงานและความร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับกลุ่มเป้าหมายผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ได้รับการปฏิบัติในการประสานงานจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ในระดับปานกลาง และผลของการประสานงานที่โรงเรียนได้รับมีลักษณะที่ไม่เท่าเทียมเสมอภาคกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ เมื่อพิจารณาภาพรวมของปัจจัยด้านการประสานงานและความร่วมมือจึงอาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะที่ไม่เอื้ออำนวยและส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามนโยบายยุทธศาสตร์ฯ

2.10 **ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์** ในการพิจารณาปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ในประเด็นด้านความเหมาะสมของรูปแบบของสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงในเชิงรุกมากขึ้น และ ในประเด็นผลกระทบจากการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานและกลุ่มเป้าหมายผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่า การติดต่อสื่อสารและการประชาสัมพันธ์มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาเกี่ยวกับนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทอาชีวศึกษา ซึ่งควรมีการปรับปรุงโดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับ

บทบาทดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้เรียนที่สำคัญ คือ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ รู้จัก และเห็นสิทธิประโยชน์ที่ดีกว่าหากศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ และในภาพรวมควรเร่งประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมภาพลักษณ์เชิงบวกและสิทธิประโยชน์ของการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในภาพรวมของการพิจารณาปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาการดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะที่ยังไม่เพียงพอทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพซึ่งส่งผลในเชิงลบต่อผลการดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

2.11 **ปัจจัยด้านการวางแผนและควบคุม** ในการพิจารณาด้านการวางแผนการกำหนดกิจกรรม โครงการตามนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทอาชีวศึกษา จะเห็นได้ว่า ในการกำหนดกิจกรรมโครงการอยู่ภายใต้การดำเนินการของ สำนักนโยบายยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับส่วนราชการกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการขับเคลื่อนการดำเนินนโยบายภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลและของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีการระบุถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรอบงบประมาณที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับการจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ ขณะที่ในการพิจารณาด้านวิธีการในการควบคุมดูแล การดำเนินการตามนโยบายยุทธศาสตร์ฯ ภายใต้การกำกับดูแลแผนมาตรฐาน จะเห็นได้ว่า กลไกการควบคุมดูแล และกำกับให้เป็นไปตามนโยบาย ระหว่าง สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กับโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา และระหว่าง สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ สพป. กับ โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา มีลักษณะที่ กฎหมายและกฎระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้กำหนดกลไกและแนวทางวิธีการในการกำกับติดตาม อาทิ ในการควบคุมดูแลคุณภาพของครูและผู้อำนวยการโรงเรียน อยู่ภายใต้กรอบของ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ซึ่งระบุให้การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การกำหนดอายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต

และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของคุรุสภา ในการจัดสรรเงินอุดหนุนผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายบุคคล และการอุดหนุนค่าหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อยู่ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนค่าหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พ.ศ. 2552 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล พ.ศ. 2552 เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดีผลในการปฏิบัติในด้านการกำกับดูแล รวมทั้งการดำเนินการตามมาตรการกระตุ้นส่งเสริมโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา ย่อมจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยเงื่อนไขด้านความพร้อมของหน่วยงานและบุคลากรที่ทำหน้าที่กำกับดูแล คือ กลุ่มงานโรงเรียนอาชีวศึกษา สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ สพป. ซึ่งได้กล่าวไปแล้วในปัจจัยด้านบุคลากรว่า มีปัญหาอุปสรรคในด้านความไม่เพียงพอของจำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และความรู้ความเข้าใจและความสามารถของบุคลากรใน สพป. ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสามัญศึกษาเป็นหลักและขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านอาชีวศึกษา รวมทั้งลักษณะของภารกิจงานกำกับดูแลซึ่งเป็นงานฝากที่เพิ่มขึ้นตามกฎหมาย เหตุปัจจัยดังกล่าวย่อมส่งผลเชิงลบต่อผลการการนำวิธีการกำกับดูแลที่ระบุในกฎหมายและกฎระเบียบไปปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

2.12 **ปัจจัยด้านมาตรการในการตรวจตราและประเมินผล** ในการประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรมโครงการของ กระทรวงศึกษาธิการ มีการกำหนดตัวชี้วัด และการประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดตัวชี้วัดตาม คำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการกระทรวงศึกษาธิการ โดยในการบรรลุผลตามเป้าหมายนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ มีการระบุตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินการ อาทิ การกำหนดให้สัดส่วนผู้เรียนประเภทสามัญศึกษา (มัธยมศึกษาตอนปลาย) ต่ออาชีวศึกษา(ปวช.) และสัดส่วนนักเรียน/นักศึกษาภาครัฐ:เอกชน

เป็นตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการมิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ ข้อที่ 1 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงในการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา ขณะที่การประเมินผลสำเร็จของกิจกรรมโครงการภายในสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีการดำเนินการในลักษณะการติดตามผล ว่ามีการบรรลุเป้าหมายที่ระบุในแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยมีการรายงานผลในแต่ละปี ในรายงานผลการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ ซึ่งมีการระบุผลการใช้จ่ายงบประมาณ ในด้านงบอุดหนุน งบประมาณในการสัมมนา และฝึกอบรม และผลการดำเนินงานสำคัญตามยุทธศาสตร์ ซึ่งระบุผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ ผลลัพธ์ของยุทธศาสตร์ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ และข้อเสนอแนะ แต่อย่างไรก็ดีผลกระทบของความสำเร็จของนโยบายที่มีต่อหน่วยงานและต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติงานกลับมีลักษณะที่ไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ และต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากผลตอบแทนที่จะได้รับจากความสำเร็จในรูปของโบนัสเงินเพิ่มที่ผู้ปฏิบัติได้รับเฉลี่ยต่อบุคคลค่อนข้างน้อย และไม่กระทบต่อโอกาสความก้าวหน้าในตำแหน่งและการปรับเพิ่มอัตราเงินเดือนของบุคลากรในแต่ละส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานตามนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา โดยเป็นการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติตามตัวแบบของวรเดช จันทรศร (2554) ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านองค์การหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านผู้บริหารและผู้กำหนดนโยบาย ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายและประชาชนผู้รับบริการ (โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา) ปัจจัยด้านการประสานงานและความร่วมมือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านการวางแผนและควบคุม และปัจจัยด้านมาตรการในการตรวจตราและประเมินผล ต่างเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานตามนโยบายทั้งสิ้น โดยปัจจัยที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกกลุ่มเห็นว่ามีความสำคัญมาก คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารและผู้กำหนดนโยบายโดยเฉพาะบทบาทของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการใน

การผลักดันการบูรณาการเชิงนโยบายและการดำเนินนโยบายอย่างเป็นเอกภาพของหน่วยงานต่างๆในกระทรวงศึกษา ดังจะเห็นได้จากผลการไม่บรรลุเป้าหมายนโยบายที่กำหนดไว้ ดังการนำเสนอตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เนื่องจาก การที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลวของการขับเคลื่อนนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทอาชีวศึกษามิใช่ขึ้นอยู่กับปัจจัยเชิงหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามนโยบาย คือ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระทรวงศึกษาธิการ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะต้องดำเนินนโยบายไปในทิศทางที่จะสนับสนุนนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทอาชีวศึกษาด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับลดจำนวนการรับนักศึกษาประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษาของรัฐอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามเป้าหมายนโยบายการส่งเสริมเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

อย่างไรก็ดีการที่จะขับเคลื่อนการบูรณาการให้ครอบคลุมหน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นส่วนราชการที่มีฐานะในระดับสำนักงาน มีอำนาจในการบริหารจัดการได้อย่างเป็นอิสระ โดยขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยบทบาทและความตั้งใจจริงในการสนับสนุนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นฝ่ายการเมืองเป็นสำคัญ ทั้งนี้หากฝ่ายการเมืองให้ความสำคัญกับนโยบายอย่างจริงจังก็ย่อมจะผลักดันในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในประเด็นต่าง อาทิ การผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้เงินอุดหนุนแก่ผู้เรียนโดยตรง เพื่อลดปัญหาการเพิ่มปริมาณการรับนักเรียนเพื่อเป็นฐานในการคำนวณเงินสนับสนุนจากภาครัฐที่ให้แต่ละสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ฯ รวมทั้งปัญหาสมรรถนะความพร้อมในด้านต่างๆ อาทิ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ ขององค์การหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) รวมทั้ง การผลักดันในการประสานงานและการสร้างความร่วมมือ ให้ทุกหน่วยงานทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรับลดจำนวนการรับนักเรียนสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาของรัฐ การประชาสัมพันธ์ การวางแผนและการควบคุม

การติดตามประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายสัดส่วนจำนวนผู้เรียนสามัญศึกษาและอาชีวะศึกษา และสัดส่วนจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังเช่นกรณีรัฐบาลประเทศสาธารณรัฐสิงค์โปร์ที่กำหนดคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ในการคัดกรองผู้เรียนเข้าศึกษาประเภทสามัญศึกษาไว้อย่างชัดเจนและเข้มงวด ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่จะเข้ารับการศึกษาประเภทอาชีวศึกษากว่าร้อยละ 65 และในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงภาพลักษณ์ของการอาชีวศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา อาทิ การนำแนวทางการจัดอาชีวศึกษาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมาปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพครูและผู้เรียนอาชีวศึกษา เป็นต้น (จอมพงศ์ มงคลวนิช และ จิดาภา ถิรศิริกุล, 2558) จากผลการศึกษาข้างต้นที่พบประเด็นความสำคัญของปัจจัยด้านผู้บริหารและผู้กำหนดนโยบายโดยเฉพาะฝ่ายการเมือง ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับแนวคิดและตัวแบบการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยการสนับสนุนของฝ่ายการเมืองในฐานะปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ อาทิ Pressman and Wildavsky (1984) Van Meter and Van Horn (1975) วรเดช จันทรศร (2554) และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะด้านการศึกษาไปปฏิบัติทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ อาทิ ลมัยพร แหล่งหล้า (2553) จอมพงศ์ มงคลวนิช และ จิดาภา ถิรศิริกุล (2558) Okoroma (2006) Richardson (2008) Ahmad et.al.(2012) ซึ่งพบว่า ความสำคัญของปัจจัยการเมืองโดยเฉพาะ ความมุ่งมั่นตั้งใจในการสนับสนุนของฝ่ายการเมือง (Political Will) เป็นประเด็นสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินนโยบายดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การสร้างความชัดเจนของเป้าหมายนโยบาย และความสอดคล้องเป็นเอกภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการศึกษาของเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษา

2. การพัฒนาระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินนโยบาย ในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ ในระหว่างการดำเนินนโยบาย เพื่อให้ทราบว่า ในการนำนโยบาย

ไปปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานมี เอกภาพในการดำเนินการ หรือมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันเพื่อนำไปสู่การบรรลุผลตามเป้าหมายนโยบาย

3. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีความเป็นอิสระ และยืดหยุ่น โดยอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาและแข่งขันด้านคุณภาพการศึกษา ในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอิสระ ไปพร้อมๆ กับการรักษาและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สามารถดำเนินการในแนวทางต่างๆ อาทิ ความเป็นอิสระทางการบริหารจัดการ โดยการติดตามคุณภาพ และการกำกับของรัฐในภาพรวมการเพิ่มขีดความสามารถด้านทรัพยากร แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในส่วนงานดูแลส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อให้สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีความเพียงพอเหมาะสมในด้านทรัพยากรของหน่วยงานในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในด้านต่างๆ

4. การเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และการปรับทัศนคติเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทอาชีวศึกษา รวมทั้งการปรับภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์เชิงรุกของอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางานกระทรวงแรงงาน. (2553). **สถานการณ์การว่างงาน การเลิกจ้าง และความต้องการแรงงาน.** กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงาน

จอมพงศ์ มงคลวนิช และ จิดาภา ถิรศิริกุล. (2558). **โครงการศึกษาวิจัยการจัดการด้านอาชีวศึกษาและแนวทางความร่วมมือด้านการศึกษาทวิภาคีระหว่างประเทศไทยและประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ.

ลมัยพร แหล่งหล้า. (2553). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** ดุษฎีนิพนธ์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม.

วรเดช จันทรศร. (2554). **ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

วันฉัตร ทิพย์มาศ. (2555). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนในเขตภาคใต้ตอนบน.** ดุษฎีนิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

สุภางค์ จันทวานิช. (2546). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.** พิมพ์ครั้งที่11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์. (2549). **การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.** วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Ahmad, Iqbal, Rauf, Muhammad, Imdadullah, Zeb, Alam. (2012). Implementation Gaps in Educational Policies of Pakistan: Critical Analysis of Problems and Way Forward. **International Journal of Humanities and Social Science.** 2(2):240-245.

Okoroma, N. S. (2006). Educational policies and problems of implementation in Nigeria. **Australian Journal of Adult Learning.** 7(46):243-263.

Pressman, J.L. and Wildavsky, A. (1984). **Implementation.** 3rd ed. Berkeley : University of California Press.

Richardson, Jayson W. (2008). ICT in Education Reform in Cambodia: Problems, Politics and Policies Impacting. **Information Technologies and International Development.** 6(4):67-82

Van Meter, D. and Van Horn, C.E. (1975). The Policy Implementation Process : A conceptual framework. **Administration and Society.** 6(4):445-488.